

англійської та української мов виявляються випадки неоднакового обсягу значень лексем на семантичному рівні (сукупність значень та їх функціональної невідповідності), які, за неможливості еквівалентного перекладу, перекладаються за допомогою аналогів, що частково відповідають значенню слів оригіналу. Недиференційованість українського слова порівняно з англійським й англійського слова порівняно з українським можна проілюструвати наступними прикладами: зростання - growth, extension, increase, enhance; examination – екзамен, перевірка, огляд, експертиза, аналіз. Засвоєнню нової лексики сприяє аналіз контексту та комплексне використання різних прийомів семантизації.

Вироблення навичок співставлення елементів лексикосистем рідної та іноземної мови, надбання певного обсягу знань про явища інтерференції обох мов, засоби їх перекладу та особливості функціонування у живому мовленні слугують конкретним практичним цілям англомовної підготовки фахівця технічного профілю.

*Александра Акмалдинова,
к. филол. н., проф., з. Киев;
Людмила Будко,
доц. НАУ, з. Киев*

Лингвистические аспекты некорректного восприятия фразеологии радиообмена

Радиообмен, с лингвистической точки зрения, рассматривается как комплекс представленных в диалогах фонетических, грамматических и лексических единиц языка, используемых в речевых актах участников коммуникации (диспетчера УВД и пилота) во время полета. Дискурс радиообмена неоднократно обсуждался лингвистами и был исследован с разных точек зрения с акцентом, в основном, на его сравнительном, прагмалингвистическом и стилистическом аспектах.

При изучении проблем, вызывающих трудности при передаче информации от адресата к получателю, некоторые авторы отмечают, что барьеры вызваны различными факторами, которые можно разделить на четыре основные группы: физические (внешние, которые искажают получение сообщения, включая шум, физический дискомфорт при длительном полете и отвлечение внимания), физиологические (внутренние, такие как плохое состояние здоровья и искажение речи), психологические (любой тип психического расстройства, искажающий восприятие: предубеждение, предрассудки, невнимательность и т. д.), семантические (факторы, которые приводят к отправке некорректного или двусмысленного сообщения, включая использование нерелевантных слов, отсутствие понимания и четкости высказывания, неправильное формирование предложения). Эти факторы, проанализированные авторами с точки зрения их влияния на качество перевода, полностью применимы к анализу дискурса «пилот-диспетчер». Речь участников радиосвязи, для которых английский не является родным языком, всегда основывается на технике перевода. При этом процедура радиообмена, выполняемая в чрезвычайных и нестандартных ситуациях, фактически, предполагает наличие серьезных проблем для пилота и диспетчера, даже если английский язык является для них родным. В связи с серьезностью проблемы распознавания аутентичной информации и предотвращения ошибок в радиообмене между пилотом и диспетчером большое внимание уделяется изучению лингвистического аспекта в недопонимании или затрудненном понимании фразеологии радиообмена, анализу реальных примеров радиообмена в нестандартных ситуациях, учет которых необходим для повышения качества англоязычной подготовки пилотов и диспетчеров и предотвращению авиационных происшествий, связанных с неправильным пониманием речи участниками диалога. Наиболее типичные ошибки в восприятии информации при радиообмене на английском языке:

1. Искаженное восприятие чисел, приводящее к самым серьезным последствиям и авиационным инцидентам.

2. Ошибки, связанные с непониманием особенностей применения грамматических времен в английском языке.

3. Неправильное произношение слов, как результат языковой некомпетентности.

4. Неадекватная скорость речи пилота и диспетчера.

Изучение типичных ошибок участников коммуникации при радиообмене, базовой формой реализации которого является диалогическая речь, позволяет сделать следующие выводы:

- даже высокий уровень владения английским языком не всегда гарантирует адекватное понимание радиосвязи;

- в нестандартной ситуации, когда инструкции диспетчера выходят за рамки обычного ограниченного набора команд при радиообмене, может возникать непонимание и неправильное восприятие сообщений, что приводит к катастрофическим последствиям.

Неэффективная связь может быть вызвана как структурными особенностями языка радиообмена, включая эллиптические структуры грамматики, синтаксическую компрессию, специальные лексические и семантические формы, так и случайными искажениями или непрофессиональным нарушением грамматических правил языка, неправильным использованием аббревиатур, непониманием лексических и морфологических форм, в частности цифр, нестандартным произношением, расстройством речи и т.п. Обучение пилотов и диспетчеров радиообмену оказывается неэффективным без хороших базовых знаний английского языка, профессиональной терминологии и высокого уровня личной дисциплины обучающихся.

*Яна Абсаямова
к. пед. н., доц., м. Київ*

До питання професійної самореалізації викладача іноземних мов вищого технічного навчального закладу

Одним з актуальних наукових питань, що вимагає ґрунтовних досліджень, є питання професійної самореалізації викладача іноземних мов вищого технічного навчального закладу (ВТНЗ), що являє собою складно детермінований процес. Розглядаючи процес самореалізації викладача, слід враховувати індивідуальні особливості конкретної людини (фізіологічні та психологічні), які активно впливають на цей процес, та формування в неї мотивації як прагнення до самореалізації.

У ході фахової самореалізації викладач постійно аналізує, оцінює на основі самоконтролю наявний власний рівень компетентності. Перш за все, він визначає свій реальний запас необхідних фахових знань, умінь, навичок, якостей. Потім порівнює досягнутий рівень компетентності з вимогами її прогностичної моделі і виявляє недоліки у цьому запасі, які заважають розв'язанню життєвих проблем. Наступним кроком є усвідомлення необхідності оволодіння знаннями, умінями, навичками та якостями, яких бракує, і виникнення відповідних потреб. На основі цього, з появою мотивації, викладач вимальовує, синтезує власну траєкторію подальшого, зокрема фахового, самовдосконалення та саморозвитку у відкритій системі неперервної освіти, а відтоді вживає відповідних заходів для задоволення своїх наявних потреб.

Досліджуючи процес професійної самореалізації викладача іноземних мов ВТНЗ, на основі вивчення наукових джерел та стану проблеми на практиці, ми зробили наступні висновки.

1. Самореалізація є однією з основних потреб людини, яка живе у соціумі, що